

ПЕЛИПЕНКО ІРИНА, здобувач вищої освіти
Науковий керівник – **БУРКОВСЬКА АННА**, доктор філософії (економіка),
старший викладач кафедри менеджменту та маркетингу,
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ ПРОЦЕСАМИ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Реформування сільського господарства в умовах євроінтеграції, перехід його з глибокої кризи до динамічного економічного росту потребує сучасних методів управління фінансовими процесами аграрних підприємств в кожному регіоні України.

Сегментом сільськогосподарського сектора у Європейському Союзі з найбільшими труднощами в доступі до фінансування є малі ферми (до 20 га), на які припадає від 14,3 до 35,2 мільярдів євро, або майже 75%, від загального дефіциту бюджету фінансування. Оскільки 87% ферм у ЄС-24 мають площу менше 20 га, це не дивно. Незважаючи на це, малі фермерські господарства загалом вимагають кредитів менших обсягів, через що загальна оціночна величина дефіциту фінансування для малих фермерських господарств залишається значною. Більші ферми мають найменші проблеми з доступом до фінансування, дефіцит фінансування для них оцінюється в 2-4 мільярди євро [1].

Як зазначено вище, дефіцит фінансування складається з позики, на яку подали заявку фермери, але її не було отримано через відмову потенційного позикодавця або пропозиції кредиту, від якої потенційний позичальник відмовився через несприятливі умови позики, а також позику, яка не була застосована через очікувану відмову, тобто через те, що фермери не хочуть звертатися до банку з проханням про позику.

Щоб консультувати бенефіціарів щодо землеустрою та управління фермерським господарством, країни ЄС використовують систему консультування щодо фермерських господарств. Дана система охоплює ряд елементів, зокрема: вимоги та стандарти перехресної відповідності; сільськогосподарську практику, сприятливу для клімату, навколишнього середовища та підтримки сільськогосподарської території; заходи на рівні ферм, необхідні в програмах розвитку сільської місцевості для модернізації ферм, підвищення конкурентоспроможності, галузевої інтеграції, інноваційної та ринкової орієнтації, а також для сприяння підприємництву; забезпечення відповідної кваліфікації та підготовки радників [2].

Хоча кошти політики згуртованості є частиною бюджету Європейського Союзу, спосіб їх витрачання базується на системі спільної відповідальності між Європейською комісією та національними органами влади. Комісія веде переговори та затверджує програми, запропоновані країнами ЄС, і розподіляє ресурси. Країни ЄС керують програмами, реалізують їх шляхом відбору проектів, контролюють та оцінюють їх. Комісія бере участь у моніторингу

програми, зобов'язує та виплачує затверджені видатки та перевіряє системи контролю [3].

Для кожної операційної програми національний орган влади призначає: керівний орган (для управління операційною програмою); аудиторський орган (для нагляду за ефективним функціонуванням системи управління та моніторингу) [4].

Бюджетні зобов'язання за програмами беруться в річному розмірі та по фондах. Однак сума, що відповідає 50% внеску на 2026 та 2027 роки на програму згідно з ціллю «Інвестиції в робочі місця та зростання» в кожній державі-члені, остаточно розподіляється на кожну програму лише під час середньострокового огляду. Частина бюджетного зобов'язання автоматично скасовується Комісією, якщо вона залишається невикористаною або якщо до кінця третього року, наступного за роком бюджетного зобов'язання, не було отримано жодної заявки на оплату. Цей період скорочено до двох років виключно для зобов'язань на 2027 рік [5]. Операції, що фінансуються спільно, не повинні бути завершені до дати початку відповідності вимогам. Правила встановлюються на національному рівні, за винятком випадків, коли в конкретних правилах фонду зазначено інше.

Отже, управління фінансовими процесами сільського господарства та постійний пошук шляхів його удосконалення є незамінним інструментом для загального підвищення ефективності і стійкості сільськогосподарського виробництва країни з метою максимізації прибутку в умовах євроінтеграції.

Список використаних джерел:

1. Колеснік Я. В. Роль управління фінансовими процесами при підвищенні прибутковості сільськогосподарського підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 21. С. 49–53
2. Масюк Ю. В. Управління фінансовими процесами сільськогосподарського підприємства. *Економіка та держава*. 2021 № 10. С. 93–96
3. Мицак О., Ковтун Н., Лихач О. Удосконалення механізму управління фінансовими результатами підприємства. *Галицький економічний вісник*. 2019. №1. С. 115—122.
4. Shebanina O., Golubeva O., Burkovska A. and Radzevicius G. The investment in the meat sector in the context of food security in Ukraine. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2018. № 40(3). P. 393-402. DOI: <https://doi.org/10.15544/mts.2018.37>
5. Caruso D., Lunkina T., Burkovska A. and Burkovska A. Assessment of the Influence of the National Bank of Ukraine Monetary Policy on Food Security of the State. *Accounting and Finance*. 2020. №4 (90), P. 45-51. DOI: [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2020-4\(90\)-45-51](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2020-4(90)-45-51)

